

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: M. B., narozená X,
st. přísl. X,
bytem X,
zastoupena Mgr. Davidem Strupkem,
advokátem se sídlem Betlémské náměstí 351/6, 110 00 Praha,

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha,

v řízení o žalobě ze dne 16. 8. 2021 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2021, č. j. MPSV-2021/101617-915,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Výše označeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Karlových Varech č. j. 96039/21/SO ze dne 7. 5. 2021, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobkyni nepřiznala dávka státní sociální podpory rodičovský příspěvek ode dne 1. 3. 2021. Důvodem bylo, že žalobkyně i otec jejího dítěte pracují ve Spolkové republice Německo, která jim ke všemu rodičovský příspěvek již vyplatila. Právo Evropské unie přitom pro

určení státu, kde vzniká nárok na rodinné dávky, uznává přednostně hledisko místa výkonu zaměstnání.

2. Žalobkyně v žalobě namítala extenzivní výklad ve věci stěžejních ustanovení Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „Nařízení“). Žalobkyně má za to, že jak ona, tak další posuzované osoby z její rodiny podléhají německému právu ve věci nároku na rodičovský příspěvek. Ovšem to ještě nevylučuje nárok na dávky sociálního zabezpečení z jiných členských států EU. Dokladem takových souběžných nároků může být situace rodiny, jejíž otec pracuje v jednom členském státě, zatímco nepracující matka s dítětem bydlí ve státě jiném. Žalovaný navíc podle žalobkyně chybně pochopil možný souběh nároků ve smyslu čl. 68 odst. 2 Nařízení. Ten vztáhl jen ke dvěma osobám rozdílným, kdy každá podléhá jinému právu. V textu Nařízení však žalobkyně neshledala překážku k uznání souběhu u jedné osoby. Byť Nařízení, konkrétně ve svém čl. 68 odst. 1 písm. a), stanovilo prioritu u překrývajících se nároků, připouští kompenzace doplatkem, přišel-li oprávněný o výhodnější dávku. To je podle žalobkyně i její případ. Jak ona, tak její nejbližší rodina mají bydliště v ČR, spadají tedy do okruhu oprávněných osob podle § 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Mohou si tak nárokovat rovněž rodičovský příspěvek od českého státu. Ten jí měl být poskytnut dorovnáním rozdílu vůči rodičovskému příspěvku z Německa. Jiný výklad se podle žalobkyně neopírá o znění Nařízení. Možnou příčinu chybného výkladu žalovaného spatřuje žalobkyně v nepřesném překladu Nařízení do českého jazyka. V jiných jazykových verzích (zejména ve francouzské, německé či anglické) Nařízení nezní vůči žalobkyni tak striktně. Úvaha žalovaného také odporuje smyslu Nařízení, kterým je poskytnout migrujícím rodinám „*maximum prostředků předvídaných právními řády členských států*“.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí a odkázal na prvostupňové i napadené rozhodnutí ve věci, včetně shrnutí žalobní argumentace. Hypotetický příklad ze žaloby s pracujícím otcem a nepracující matkou podle žalovaného k poměrům žalobkyně nepřiléhá. U něj by totiž existovala alespoň sekundární příslušnost ke státu bydliště. V dané věci však nevznikla v závislosti na kritériu bydliště příslušnost žádná. Důvod tkví v prostém faktu zaměstnání žalobkyně i otce jejího dítěte v Německu, kdy právě toto tvoří nejvýše postavené kritérium ve věci. Uplatnění definice okruhu oprávněných osob podle § 3 zákona o státní sociální podpoře ve prospěch žalobkyně brání aplikační přednost Nařízení coby přímo použitelného předpisu EU. Na to poukazuje též zákon o státní sociální podpoře ve svém § 1 odst. 3. Závěrem vyjádření k žalobě podpořil žalovaný postup vlastní i postup prvostupňového orgánu ve věci poukazem na patřičný metodický pokyn EU a na sdělení od generálního ředitelství prvostupňového orgánu. Tyto podklady mají dokládat jednotný celorepublikový postup v typově obdobných kauzách.
4. Žaloba není důvodná.
5. Soud především musí poukázat na dva klíčové prvky evropského práva, jež tvoří vlastní jádro přezkumu ve věci. Prvním je přímá použitelnost nařízení EU. Tato je zakotvena již ve Smlouvě o fungování EU, přesněji ve čl. 288, kde stojí: „*Nařízení má obecnou působnost. Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.*“ Druhou je mnohojazyčnost. Tu upravuje čl. 342 Smlouvy o fungování EU, resp. nařízení č. 1 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství ve svém čl. 1, v němž je zakotveno hned 24 jazyků coby úředních a pracovních jazyků EU, včetně češtiny. Čl. 4 řečeného nařízení dokonce stanovuje: „*Nařízení a jiné texty obecného dosahu se sepisují v*

úředních jazycích.“

6. Z předchozího plyne pro žalobkyni rovněž dvojí: zaprvé fakt, že její věc podléhá Nařízení. Zadruhé fakt, že oficiální text Nařízení v českém jazyce není v porovnání s jinými jazykovými verzemi leda doporučující nebo dokonce bezpředmětný. To také přinejmenším oslabuje argumentaci žalobkyně pomocí odkazů na zákon o státní sociální podpoře, resp. na text Nařízení v anglickém, francouzském a německém jazyce.
7. Texty právních pramenů EU v cizích jazykových verzích mohou být pro soudní přezkum přínosné. Ovšem pouze za předpokladu nejasnosti či mnohoznačnosti verze české. Nic z toho není aktuální. Nařízení totiž hovoří jasně. Ve svém čl. 11 odst. 1 stanovuje: *„Osoby, na které se vztahuje toto nařízení, podléhají právním předpisům pouze jediného členského státu. Tyto právní předpisy se určí v souladu s touto hlavou.“* Soud mimo jiné upozorňuje na striktní formulaci *„pouze jediného členského státu“*. Čl. 11 odst. 3 písm. a) Nařízení pak upřesňuje: *„S výhradou článků 12 až 16 se na zaměstnance nebo osobu samostatně výdělečně činnou v členském státě vztahují právní předpisy tohoto členského státu;“* Pakliže se zaměříme na zmíněné články 12 až 16, zjistíme, že zahrnují zvláštní pravidla pro osoby výdělečně činné ve více členských státech EU a dále pro dobrovolné pojištění a zaměstnance Evropských společenství. Zmíněné články na případ žalobkyně nedopadají, neboť ta pracuje společně s otcem svého dítěte v jednom a tomtéž členském státě – Německu. Německo přitom svou příslušnost uznalo, když dávky rodičovského příspěvku po celý rok (ode dne 7. 2. 2020 do dne 6. 2. 2021) ve prospěch žalobkyně vyplácelo.
8. Navzdory popsanému si žalobkyně dne 14. 4. 2021 požádala o výplatu dávek rodičovského příspěvku ještě v ČR, kde nepracuje, ale pouze bydlí. Ze žaloby je patrné její přesvědčení o souběhu nároků na tento druh dávek v obou státech podle čl. 68 Nařízení. Ovšem tomuto názoru opět nesvědčí samotný text Nařízení v odkazovaném článku. Právě čl. 68 je v odst. 1 uvozen: *„Jsou-li během stejné doby poskytovány stejným rodinným příslušníkům rodinné dávky podle právních předpisů více než jednoho členského státu, použijí se tato pravidla přednosti...“* Citované ustanovení hovoří o poskytování dávek *„během stejné doby“*. Žalobkyni však rodičovský příspěvek Německo v jednotlivých dávkách již vyplatilo. Teprve poté se obrátila se žádostí o příspěvek na ČR. Navíc i při dřívější žádosti by žalobkyni „překáželo“ zjevné splnění kritéria zaměstnání realizovaného v jiném členském státě EU. Samotné Nařízení přitom rozdílnost státu bydliště a státu čerpání sociální podpory předjímá v čl. 67.
9. Na obhajobu svých tvrzení předložila žalobkyně údajnou analogii k situaci rodiny, v níž jeden rodič pracuje v jiném státě než v tom, ve kterém bydlí *„ekonomicky neaktivní“* druhý rodič i s dítětem. Jak již naznačil soud, jde o analogii vskutku údajnou. Tento „alternativní“ scénář se liší od žalobkyniny reálné situace už výchozími parametry. V rodině žalobkyně pracuje ona i další rodič ve stejném státě. Nezbyvá tedy prostor (ani důvod) k hledání náhradního (sekundárního) kritéria pro určení příslušnosti.
10. Závěrem soud souhlasí s poskytnutím maxima prostředků *„předvídaných“* právním řádem. Poskytnutí rodinného příspěvku od Německa i ČR však český právní řád ve své vázanosti právem EU v dané věci nepředvídá.
11. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl (výrok č. I. rozsudku)

12. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 29. října 2021

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně